ЗАЛУЧЕННЯ АКТУАЛЬНИХ ПРОБЛЕМ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ ДО ТЕМАТИКИ ПРОФІЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН СПЕЦІАЛЬНОСТІ 101 «ЕКОЛОГІЯ»

Мета роботи – пошук можливостей переорієнтації окремих дисциплін, які викладаються в межах освітніх програм спеціальності 101 «Екологія» першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів, на нагальні потреби сьогодення, пов'язані з підготовкою фахівців-екологів, здатних швидко і якісно вирішувати проблеми підвищення екологічної безпеки урбанізованих територій, постраждалих внаслідок військової діяльності.

Дисципліни, до яких планується залучення питання забезпечення екологічної безпеки територій, постраждалих внаслідок військової діяльності:

Нормативні – «Ґрунтознавство», «Екологія людини», «Стратегія сталого розвитку», «Якість та безпека життєдіяльності населення в міському середовищі».

Варіативні – «Оцінка техногенного навантаження», «Інформаційні технології в екології», «Параметричне забруднення», «Екологічні аспекти реконструкції, підготовки та благоустрою міського середовища», «Поновлення порушених територій та акваторій».

Ґрунтознавство

Порушення ґрунтів внаслідок військової діяльності

ҐРУНТОЗНАВСТВО

Мета вивчення дисципліни – формування цілісного уявлення про ґрунт, процес ґрунтоутворення, антропогенне навантаження та вплив на нього військової діяльності; особливості формування ґрунтових профілів в нативних умовах, в урбанізованому середовищі, при порушенні внаслідок проведення бойових дій; відомості про хімічний та мінералогічний склад ґрунту, його фізичні та хімічні властивості, методи якісного та кількісного дослідження складу ґрунту, визначення основних фізико-механічних показників, визначення вмісту забруднюючих речовин в ґрунті, методики хімічного аналізу ґрунту.

Завдання вивчення дисципліни – є формування у студентів відповідного рівня екологічної свідомості щодо протекторної ролі ґрунтів в екосистемі, а також способів раціонального використання, підвищення продуктивності ґрунтів техногенно навантажених урбоекосистем та територій, постраждалих від бойових дій.

ОЦІНКА ТЕХНОГЕННОГО НАВАНТАЖЕННЯ

Мета вивчення дисципліни – формування знань щодо процедури оцінки техногенного навантаження, пов'язаного з наслідками воєнного вторгнення, головною метою якої є сприяння екологічно сталому економічному розвитку суспільства шляхом забезпечення охорони довкілля, безпеки життєдіяльності та охорони здоров'я населення.

Завдання вивчення дисципліни – є вивчення основних положень, принципів і нормативних вимог щодо процедури оцінки техногенного навантаження під час воєнного стану, визначення ступеня екологічного ризику і безпеки планованої діяльності, оцінки впливу планованої діяльності на стан навколишнього середовища, здоров'я людей, на запаси і якість природних ресурсів під час відновлення територій після війни.

ВІДОБРАЖЕННЯ АКТУАЛЬНИХ ПРОБЛЕМ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ У ТЕМАТИЦІ НОРМАТИВНИХ ДИСЦИПЛІН

«Екологія людини»:

- адаптація людського організму до стресогенних чинників, пов'язаних з військовим станом; вплив на організм людини техногенних чинників, створених в результаті військових дій; питання підтримки якісного психологічного стану людини під час військових дій.

«Стратегія сталого розвитку»:

- створення теоретично обґрунтованих заходів по стабілізації та поліпшення екологічної ситуації в сучасних соціально-економічних умовах під час військового стану;
- корегування завдань стратегії сталого розвитку України з урахуванням впливу військової діяльності на екологічну, економічну та соціальну сфери.

«Якість та безпека життєдіяльності населення в міському середовищі»:

- встановлення пріоритетності вибору порушених територій внаслідок військових дій для відновлення урбоекосистем з використанням методики парного порівняння факторів

ВІДОБРАЖЕННЯ АКТУАЛЬНИХ ПРОБЛЕМ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ У ТЕМАТИЦІ ВАРІАТИВНИХ ДИСЦИПЛІН

«Інформаційні технології в екології»:

- застосування інформаційних технологій при встановлені рівня завданої шкоди навколишньому середовищу і міської інфраструктури та обробки інформації щодо специфіки окремих руйнувань об’єктів інфраструктури та екосистем,
- визначення збитків на основі даних щодо руйнувань,
- вивчення основних методів математичного аналізу експериментальних досліджень, пов’язаних з вибором заходів щодо відновлення зруйнованих об’єктів.

«Параметричне забруднення»:

- засвоєння знань та придбання навичок в галузі охорони навколишнього природного середовища, з урахуванням особливостей параметричного виду забруднення, яке пов’язане зі зміною якісних параметрів навколишнього середовища внаслідок військових дій.

ВІДОБРАЖЕННЯ АКТУАЛЬНИХ ПРОБЛЕМ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ У ТЕМАТИЦІ ВАРІАТИВНИХ ДИСЦИПЛІН

«Екологічні аспекти реконструкції, підготовки та благоустрою міського середовища»:

- Корегування генеральних планів міст з урахуванням питань, пов'язаних з забезпеченням безпеки населення під час воєнних дій, а саме улаштування укриттів з достатньою кількістю місць згідно статистичних даних щодо населення в окремому адміністративному районі міста.
- Реконструкція, підготовка та благоустрій територій житлової забудови під час відновлення міської інфраструктури, що постраждала під час воєнних дій.
- Оновлення існуючої та корегування планів нової забудови шляхом проектування більш стійких конструкцій та створення захисних кімнат у приміщеннях окремих квартир.
- Проектування посиленого захисту від руйнування під час військових дій теплових, газових та мереж водопостачання.

«Поновлення порушених територій та акваторій»:

- Питання, що стосуються технічного етапу рекультивації порушених територій, в результаті військової діяльності.
- Використання заходів для ліквідації негативних форм рельєфу, які утворилися в результаті військових дій.
- Відновлення родючого шару ґрунту з подальшим відновленням біорізноманіття на порушених територіях.

Військова екологія

Мета вивчення дисципліни – розробка системи знань і формування світогляду, спрямованих на вирішення і попередження виникнення екологічних проблем, пов'язаних із військовою діяльністю і військовими об'єктами.

Предметом вивчення дисципліни – є вплив військової діяльності і військових об'єктів на біосферу, популяцію людства, природну, техногенну і соціальну складові навколишнього середовища у воєнні, повоєнні та мирні часи.

ОСНОВНІ ПИТАННЯ, ЯКІ РОЗГЛЯДАЮТЬСЯ В МЕЖАХ ДИСЦИПЛІНИ «ВІЙСЬКОВА ЕКОЛОГІЯ»

ТЕМА 1: ВПЛИВ ВІЙСЬКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА БІОСФЕРУ

1.1. Екологічні проблеми місць постійної дислокації військ і воєнно-промислового комплексу.

1.2. Утилізація боєприпасів, ракетного пального і військової техніки.

1.3. Екологічні наслідки воєн та військової агресії.

1.4. Екологічні наслідки використання зброї масового знищення (ядерна, хімічна, біологічна).

ТЕМА 2: ВПЛИВ ВІЙСЬКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ПСИХОЕМОЦІЙНИЙ СТАН І ФІЗИЧНЕ ЗДОРОВ'Я ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ

2.1. Поняття психоемоційного стану людини.

2.2. Вплив: шуму і вібрації, замкненого і обмеженого простору, кольорової гамми приміщень на самопочуття військових, електромагнітних полів, запиленості повітряного середовища, хімічного забруднення повітряного середовища.

ТЕМА 3: МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ У НАПРЯМКУ ЗМЕНШЕННЯ РИЗИКУ ВОЄННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Підручник “Військова екологія”

➢ ***Розглядаються:***

✓ теоретичні засади військової екології,
✓ еконебезпечні види зброї масового ураження,
✓ екологічні наслідки військової діяльності у воєнні та мирні часи,
✓ вплив військової діяльності на біосферу і кліматичну систему Землі,
✓ вплив військової діяльності на психоемоційний стан і фізичне здоров’я військовослужбовців,
✓ міжнародна співпраця у напрямку зменшення екологічного ризику військової діяльності.

➢ Матеріал, представлений у підручнику, сприяє розвитку у студентів широкого погляду на різні соціальні процеси і явища, уміння аналізувати і оцінювати їх відносно як до всього суспільства і різних груп людей, так і до кожної окремої людини.

ВИСНОВОК

➢Підсумовуючи вище викладене слід зазначити, що підготовка фахівців будь-якого профілю має відповідати потребам часу і вирішувати нагальні виклики сьогодення. Рамки освітніх програм спеціальності 101 «Екологія» з урахуванням їх фокусу дозволяють внести зміни в освітні компоненти щодо забезпечення екологічної безпеки урбанізованих територій, постраждалих внаслідок військової діяльності.

➢Вважається за доцільне низку питань, які розглядаються у межах дисципліни «Військова екологія» залучити до освітніх програм інших спеціальностей, адже це дасть змогу майбутнім фахівцям – інженерам, механікам, архітекторам, економістам успішно вирішувати свої професійні задачі відносно відновлення народного господарства України, порушеного внаслідок військової діяльності, зважаючи на екологічні вимоги.

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!

ВСЕ БУДЕ УКРАЇНА!